

(B) برخه: په افغانستان کې د زراعتي ځمکو نوعي

دوهم لوست: د پیسو او وخت په منځ کې د اړیکو درک او
پوهه

اصطلاح گاني

- Compound interest مرکب سود ➔
- Compounding ترکیب کیدل، مرکب کیدل، ترکیب یا جوړښت ➔
- Discounting تخفیف یا کمښت (اوسنی ارزښت ته تنزیل) ➔
- Inflation تورم ➔
- Interest rate د سود میزان یا اندازه ➔
- Risk د خطر یا ننگوني احتمال ➔
- Simple interest ساده سود ➔
- Time value of money د پیسو زماني ارزښت ➔

د پیسو زماني ارزښت څه دی؟

→ د پیسو زماني ارزښت په دي

معني سره دی چي د افغانیو

ارزښت د وخت په یوه مقطع کي

نسبت د عینو افغانیو ارزښت ته د

یوه بل وخت په مقطع کي نسبتاً

لور وي.

د سود میزان

→ د سود میزان یا اندازه هغه میکانیزم ته ورته وي چې د پیسو زماني ارزښت مقایسه یا پرتله کوي.

د سود میزان

➔ (ب) د سود اندازه یا میزان د پیسو د اوسنی او راتلونکی ارزښت په منځ کې ارزښت تبادلې کوي.

➔ (ج) د سود میزان یا اندازه د خطر او پرسوب لرونکي دي.

■ خطر یا ننگونه (*Risk*) له هغه احتمال نه عبارت دی چې د سرمایې واقعي برگشت یا عاید نسبت توقع ته متفاوت یا توپيري وي.

■ تورم (*Inflation*) په یوه اقتصاد کې د خدماتو او اجناسو د عمومي نرخونو د سطحې له لوړیدو نه عبارت دی. البته په یوه معین او ټاکلی وخت کې.

د سود میزان

→ د سود تادیه کول د هغو پیسو څخه عبارت دي چې د
پس اندازه په بدله کې تادیه کېږي. د سود تادیه له
سرمایه گذارۍ څخه مخکې عوایدو او خریدارۍ لپاره د
جیبري نه عبارت دی.

ترکیب جوړول څه دی؟

➔ سود یا مرکبه ربح له هغې سود نه عبارت دی چې له اصلي سرمایې سره اضافه کېږي. یا مرکب سود هغه گټې ته اشاره کوي چې د قرضي یا پور له مجموعي اندازې یا مقدار سره اضافه کېږي. د قرضي یا پور د اندازې په اضافه کولو سره، د گټو مصارف هم زیاتوالی پیدا کوي.

➔ هرڅومره چې اصلي پیسې زیاتي کړل شي په هماغې اندازې سره د تادیه شوي سود اندازه هم زیاتېږي.

Compound Interest

مرکب سود

➔ ترکیب جوړول (*Compounding*) له هغې پروسې یا پړاو نه عبارت دی چې د مرکب سود محاسبه تشریح او روښانه کوي.

Simple Interest

سادہ سود یا ربح

➔ سادہ سود پہ دي معنی سره
دی چي یوازی له اصلي
پیسو سره د سود د معاملی
په دوران کي زیاتیری

ساده سود په څه ډول سره محاسبه کېدلی شي؟

د پولې رقم د معلومولو په خاطر کومي چي د مرکب سود له لاري په لاس راضي د لاندې فورمول پواسطه تشخيص کيږي:

$$\Rightarrow FV = PV + N(PV \times i)$$

$$\Rightarrow FV = PV + N(PV \times i)$$

$$\Rightarrow FV = \text{راتلونکی ارزښت}$$

$$\Rightarrow PV = \text{اوسنی ارزښت}$$

$$\Rightarrow N = \text{د تسعير مودو شمير}$$

$$\Rightarrow i = \text{د سود ميزان يا اندازه}$$

مرکب سود په څه ډول سره محاسبه کېدلی شي؟

د پولې رقم د معلومولو په

خاطر کومې چې د مرکب

سود له لارې په لاس راځي

د لاندې فورمول پواسطه

تشخیص کېږي:

$$\Rightarrow FV = PV \times (1 + i)^N$$

$$\Rightarrow FV = PV \times (1 + i)^N$$

$FV =$ راتلونکې ارزښت

$PV =$ فعلی یا اوسنی ارزښت

$N =$ د تسعیر د مودو شمیر

$i =$ د سود میزان یا اندازه

مثال

- ➔ يوه هكتار زراعتي ځمکه په ۱۰۰۰۰۰ افغانیو باندې پلورل کېږي، که چېرې يوه هكتار ځمکه د ۲۵ کالو لپاره وپلورل شي او د هغې کلنې زیاتوالی اندازه ۳ فیصده وي نو د یو هکتار ځمکې کلنې پیسې به څومره وي؟
- ➔ د ځمکې هکتار به څومره وي؟
- ➔ ځواب
- ➔ $= 100,000 (1.03)^{25}$
- ➔ $= 100,000 (2.094)$
- ➔ $= 209,377$ = افغانی په یوه هکتار کې

Discounting

تخفيف يا کمښت

➔ ۱ - تخفيف يا کمښت، د پيسو اوسنی يا فعلی ارزښت مقایسه يا پرتله کوي چي په راتلونکي کي وصول کيږي.

➔ تخفيف، يا کمښت د پانگوني له لاسته راوړني څخه عبارت دی چي د هغې د اصول کولو لپاره په آینده کي انتظار کيږي، نسبت دي ته چي همدا اوس هغه وصول کړل شي او د بدیل په لاره کي سرمایه گذاري کړل شي.

د پیسو اوسنی ارزښت

$$PV = FV(1 + i)^{-N} \rightarrow$$

د مثال یا بیلګې په توګه کولی شوو چې د یوې مزرعې نوم واخلو، که چیرې ذکر شوي مزرعه د ۱۰۰۰۰۰ افغانیو په بدل کې فی هکتار پلورل شوي وي او د ۵ فیصدو په اندازې سره هر کال په کې زیاتوالی راغلي وي، پس د هغې د شیر کالو مخکنی قیمت به څومره وو؟

$$100,000(1.05)^{-6} = 100,000(0.74621)$$

اب ۷۴,۶۲۱ = افغانی فی هکتار

تکرار / لنډیز

- ➔ د پیسو زماني ارزښت تشریح او روښانه کړئ.
- ➔ د ترکیب جوړنې (compounding) مفهوم یا مقصد بیان کړئ.
- ➔ د تحفیف مفهوم تشریح او روښانه کړئ.